

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวขณะเข้าพักในโรงแรม Environmental Conservation of Tourists while Staying in Hotels

ชูลีวรรณ ปราณีธรรม¹ และไพฑูรย์ มนต์พานทอง²
Chuleewan Praneetham¹ and Paithoon Monpanthong²

บทคัดย่อ

นักท่องเที่ยวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดความเสื่อมโทรม การใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ปริมาณขยะและของเสียที่เกิดขึ้นจากการอุปโภคบริโภคในโรงแรม ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ดังนั้น ทั้งสถานประกอบการประเภทโรงแรมและผู้เข้าพักจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โรงแรมควรจัดทำรายงานการใช้พลังงาน การจัดการขยะและการใช้น้ำ เพื่อกำหนดแผนและเป้าหมายการดำเนินงาน การปรับปรุงอุปกรณ์ต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด สร้างความตระหนัก เน้นการมีส่วนร่วมของพนักงานและผู้เข้าพักในการประหยัดน้ำ ประหยัดพลังงาน การจัดการขยะตามหลัก 5 R ได้แก่ การผลิตเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) การนำกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) การซ่อมแซมให้กลับมาใช้ได้อีก (Repair) การลดใช้สิ่งที่เกิดผลเสียกับสิ่งแวดล้อม (Reduce) และการเลิกใช้สารที่เป็นอันตรายกับสิ่งแวดล้อม (Reject) บทความนี้จะนำเสนอการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด นานที่สุด แต่สูญเสียทรัพยากรอย่างเปล่าประโยชน์น้อยที่สุด จะช่วยลดผลกระทบที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นักท่องเที่ยว โรงแรม

¹นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการจัดการการท่องเที่ยวและบริการแบบบูรณาการ คณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ABSTRACT

Tourists are considered as a major cause of deterioration of natural resources and the environment. The use of facilities and services, the amount of waste and waste generated by consumption in hotels caused environmental problems affected the ecosystem. Therefore, both hotel establishments and guest need to focus on resource and environmental conservation. Hotels should prepare the reports, such as power use, waste management, and water use, in order to formulate plans, operational goals, and improve equipment to be the most efficient. These could also raise awareness, emphasize the participation of employees and guests in water saving, energy saving, and waste management, according to 5 R principles including recycle, reuse, repair, reduce, and reject. Moreover, this article also presented the utilization of valuable resources, and long lasting but least waste, which help to reduce the impact on natural resources and the environment in a sustainable manner.

Keywords : environmental conservation, tourist, hotel

บทนำ

ปัจจุบันปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมกำลังเป็นที่สนใจของทุกประเทศทั่วโลกเนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มถูกทำลายเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมนี้ส่งผลกระทบต่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายประการ เช่น การแปรปรวนของภูมิอากาศโลก การลดลงของทรัพยากรธรรมชาติ ความรุนแรงของภัยพิบัติซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ปัญหามลพิษทางอากาศ ปัญหาขยะมูลฝอยและน้ำเน่าเสีย สิ่งเหล่านี้ล้วนเกิดจากน้ำมือของมนุษย์ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ ส่วนหนึ่งมาจากกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้เจริญรุดหน้ามาตามลำดับซึ่งส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงเกินเป้าหมายที่วางไว้ แต่ข้างหลังภาพความสำเร็จดังกล่าวคือวิถีชีวิต สภาพของสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ปิยะดา วชิระรวงศกร และอุษณีย์ ทิมสูงเนิน, 2558;

ภูวดล บัวบางพลู, 2561) ซึ่งเกิดจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท่องเที่ยวทั้งด้านธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างฟุ่มเฟือยเพื่อผลประโยชน์สูงสุด (ปรีชา คามาดีและสมพงษ์ อัครวิธิปัต, 2559) เป็นผลให้ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เสื่อมโทรมเสียหายปัญหาดังกล่าว เช่น ปัญหาน้ำเสีย ของเสียและสิ่งปฏิกูล ปัญหาการใช้พลังงานอย่างฟุ่มเฟือย การไม่คัดแยกขยะก่อนทิ้ง รวมถึงขาดการควบคุมและแก้ไขปัญหอย่างเหมาะสม ปัญหาดังกล่าวนี้อาจเกิดจากการบริโภคและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติของมนุษย์ในรูปแบบต่างๆ ที่เกินความพอดี จนทำให้ปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันทวีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง (นภวรรณ ฐานะกาญจน์ พงษ์เชียว และจิราภรณ์ เทียมพันธ์พงศ์, 2561) จึงอาจกล่าวได้ว่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีส่วนทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ดีตามหน่วยงานในธุรกิจท่องเที่ยวเริ่มต้นตัวและตระหนักถึงการดำเนินธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) มากขึ้น (เจนจิรา คุ่มเมือง, 2558) ก่อให้เกิดการศึกษาหาแนวทางพัฒนาการ

ท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ที่จะสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมนั้นๆ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย อาทิเช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวชุมชน การท่องเที่ยววัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ ซึ่งล้วนเป็นแนวทางการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา, 2557) ประกอบกับนักท่องเที่ยวก็มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหันมาดูแลสิ่งแวดล้อมขณะท่องเที่ยวมากขึ้นและมีความภูมิใจและเต็มใจที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (หงสกุล เมสนกุล, 2555)

บทความนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางในการการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม การใช้พลังงาน การใช้น้ำ และการจัดการสิ่งปฏิกูลในโรงแรม รวมทั้งกล่าวถึงการใช้นาตรด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจโรงแรม กรณีศึกษาและวิธีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ทุกคนสามารถปฏิบัติได้ทุกที่และทุกเมื่อ รวมถึงเมื่อเข้าพักในโรงแรม

ความหมายและประเภทของโรงแรม

ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478 มาตรา 3 ได้ระบุว่า โรงแรม หมายถึง บรรดาสถานที่ทุกชนิดที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับสินจ้างสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลที่จะหาที่อยู่หรือที่พักชั่วคราว (ขวัญชนก สุวรรณพงศ์, 2559) ธุรกิจโรงแรมเป็นสถานที่พักที่เปิดให้เข้าพักเป็นการชั่วคราว ซึ่งมีหลายประเภทด้วยกัน อาทิเช่น เกสต์เฮ้าส์ (Guest-house) โรงแรมขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โรงแรมประจำท่าอากาศยาน (Airport Hotel) โรงแรมสำหรับผู้เดินทางรถยนต์ (Motel) และรีสอร์ท (Resort) (ชนกเนตร วิไชโย, 2551) ธุรกิจโรงแรมนอกจากให้บริการลูกค้าเข้าพักค้างคืนแล้ว ยังมีบริการอาหาร เครื่องดื่ม และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ โดยแลกเปลี่ยนกับค่าบริการที่ลูกค้าจะต้องชำระเพื่อเป็นค่าตอบแทนจากการได้รับ

บริการที่มีระบบการบริหารงานที่ดีและมีแบบแผนเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ลูกค้า (สุภาพร เสรีรัตน์, 2552)

เมื่อกล่าวถึงประเภทของโรงแรม นางคณูศรีธนาอนันต์ (2550) ได้แบ่งประเภทของโรงแรมออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้ 1) โรงแรมประเภทธุรกิจ 2) โรงแรมประจำท่าอากาศยาน 3) โรงแรมประเภทห้องชุด 4) โรงแรมประเภทพักรักษาตัว 5) โรงแรมเพื่อการพักผ่อน 6) โรงแรมประเภทให้บริการที่พักกับอาหารเช้า 7. โรงแรมประเภทแบ่งเวลาและประเภทคอนโดมิเนียม

นอกจากนี้การจัดประเภทโรงแรมอาจแบ่งตามลักษณะความเป็นเจ้าของกิจการและการเข้าร่วมกลุ่มหรือเครือข่ายลักษณะสัญญาข้อตกลงที่ต่างกัน เช่น การว่าจ้างบริหารตามสัญญาจัดการ หรือการให้สิทธิทางการตลาดแบบแฟรนไชส์ เจ้าของหรือผู้บริหารโรงแรมอาจเรียกกิจการของตนเองว่าเป็นประเภทใดประเภทหนึ่ง ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของโรงแรมว่าต้องการสื่อสารข้อมูลอะไรให้บุคคลภายนอกได้ทราบ โรงแรมแห่งหนึ่งก็อาจมีลักษณะกิจการที่สามารถจัดอยู่ในสองประเภทได้ ซึ่งเป็นการเสริมข้อมูลให้เห็นภาพกิจการชัดเจนขึ้น เช่น โรงแรมตากอากาศชายทะเลขนาดใหญ่ เป็นต้น

แนวทางในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม คือ ทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นด้านกายภาพ ชีวภาพ หรือสังคมที่อยู่รอบๆ ตัวเรา เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือธรรมชาติสร้างขึ้น (จำลอง โพธิ์บุญ, 2550) เป็นสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต (สุกาญจน์รัตน์เลิศนุสรณ์, 2550)

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา (2557) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมมีหน้าที่ 4 ประการ คือ

1) สิ่งแวดล้อมเป็นแหล่งที่มาของทรัพยากรธรรมชาติหรือวัตถุดิบสำหรับภาคเศรษฐกิจ

2) สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติช่วยให้ชีวิตดำรงอยู่ได้

3) สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติทำหน้าที่รองรับของเหลือทิ้งหรือกากจากภาคเศรษฐกิจหรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากความไม่ตั้งใจ

4) สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติให้บริการทางนันทนาการแก่มนุษย์

การอนุรักษ์หมายถึง การนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด และสามารถใช้ได้ยาวนานที่สุด โดยแนวทางปฏิบัติในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืนสามารถกระทำได้หลายวิธี ทั้งทางตรงและทางอ้อม (จันทนา อินทปัญญา, 2548; บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา, 2557) ดังนี้

1. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง คือการรักษา คุ้มครอง ป้องกัน บำรุง สงวน และรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ที่สุด ซึ่งปฏิบัติได้ในระดับบุคคล องค์กร และระดับประเทศ ที่สำคัญ คือ

1) การใช้อย่างประหยัด คือ การใช้เท่าที่มีความจำเป็น เพื่อให้มีทรัพยากรไว้ใช้ได้ยาวนานและเกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่ามากที่สุด

2) การนำกลับมาใช้ซ้ำ สิ่งของบางอย่างเมื่อมีการใช้แล้วครั้งหนึ่งสามารถที่จะนำมาใช้ซ้ำได้อีก เช่น ถุงพลาสติก กระดาษ เป็นต้น หรือสามารถที่จะนำมาใช้ได้ใหม่โดยผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การนำกระดาษที่ใช้แล้วไปผ่านกระบวนการต่างๆ เพื่อทำเป็นกระดาษแข็ง เป็นต้น ซึ่งเป็นการลดปริมาณการใช้ทรัพยากรและการทำลายสิ่งแวดล้อมได้

3) การบูรณะซ่อมแซม สิ่งของบางอย่างเมื่อใช้เป็นเวลานานอาจเกิดการชำรุดได้ เพราะฉะนั้นถ้ามีการบูรณะซ่อมแซม ทำให้สามารถยืดอายุการใช้งานต่อไปได้อีก

4) การบำบัดและการฟื้นฟู เป็นวิธีการที่จะช่วยลดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรด้วยการบำบัดก่อน เช่น การบำบัดน้ำเสียจากบ้านเรือนหรือ

โรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ก่อนที่จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ส่วนการฟื้นฟูเป็นการรื้อฟื้นธรรมชาติให้กลับสู่สภาพเดิม เช่น การปลูกป่าชายเลน เพื่อฟื้นฟูความสมดุลของป่าชายเลนให้กลับมาอุดมสมบูรณ์ เป็นต้น

5) การใช้สิ่งอื่นทดแทน เป็นวิธีการที่จะช่วยให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติน้อยลงและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก การใช้ใบตองแทนโฟม การใช้พลังงานแสงแดดแทนแร่เชื้อเพลิง การใช้ปุ๋ยชีวภาพแทนปุ๋ยเคมี เป็นต้น

6) การเฝ้าระวังดูแลและป้องกัน เป็นวิธีการที่จะไม่ให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย เช่น การเฝ้าระวังการทิ้งขยะ สิ่งปฏิกูลลงแม่น้ำ คูคลอง การจัดทำแนวป้องกันไฟฟ้า เป็นต้น

2. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยทางอ้อม ซึ่งสังคมต้องให้ความร่วมมือโดยอาจดำเนินงานในรูปขององค์กร สมาคม หรือจัดตั้งชมรมส่งเสริมการอนุรักษ์ โดยจะต้องมีการสร้างและปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ และให้การศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งตระหนักถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งต้องทำให้รัดกุม ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เห็นแก่ตัว ใช้เป็นเครื่องมือทำลายประโยชน์ของส่วนรวม และเป็นกฎหมายที่ทันต่อเหตุการณ์ สามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

1) การพัฒนาคุณภาพประชาชน โดยการสนับสนุนการศึกษาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องตามหลักวิชา ซึ่งสามารถทำได้ทั้งในระบบโรงเรียนและสถานบันการศึกษาต่างๆ และนอกระบบโรงเรียนผ่านสื่อสารมวลชนต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์ เกิดความรักความหวงแหน และให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง

2) การใช้มาตรการทางสังคมและกฎหมาย โดยการจัดตั้งกลุ่ม ชมชน ชมรม สมาคม เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ตลอดจนการให้ความร่วมมือทั้งทางด้านพลังกาย

พลังใจ พลังความคิด ด้วยจิตสำนึกในควมมีคุณค่าของ
สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่มีต่อตัวเรา

3) ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มี
ส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ช่วยกันดูแลรักษาให้คงสภาพ
เดิม ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม เพื่อประโยชน์ในการ
ดำรงชีวิตในท้องถิ่นของตน

4) ส่งเสริมการศึกษาวิจัย ค้นคว้าวิธีการ
และพัฒนาเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการกับทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5) การกำหนดนโยบายและวางแผนทาง
ของรัฐบาล ในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งใน
ระยะสั้นและระยะยาว เพื่อเป็นหลักการให้หน่วยงาน
และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องยึดถือและนำไปปฏิบัติ
รวมทั้งการเผยแพร่ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งทางตรงและทางอ้อม

จึงสามารถสรุปได้ว่า แนวทางปฏิบัติใน
การอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้คงสภาพ
สมบูรณ์อย่างยาวนานสามารถทำได้ทั้งทางตรงและทาง
อ้อม โดยทางตรง คือ การรักษา คัดกรอง ป้องกัน
บูรณะ สงวน และรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิด
ประโยชน์ที่สุด ส่วนทางอ้อมคือการใช้มาตรการทาง
กฎหมายในการคุ้มครองทรัพยากร การออกกฎข้อ
บังคับ การป้องกันมิให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางเสีย
หาย การดูแลรักษาทรัพยากรประเภทธรรมชาติ และ
การจัดทำคู่มือประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้
ความรู้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่าง
ถูกต้องแก่ทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดความรักความหวงแหน
และสามารถดูแล ป้องกัน รักษาทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง

ผู้มีหน้าที่ช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

เมื่อกล่าวถึงการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ผู้มีหน้าที่ช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีดังนี้ (ชัชพล
ทรงสุนทรวงศ์, 2560)

1) เจ้าของท้องถิ่น

2) ผู้ประกอบการ

3) นักท่องเที่ยว

4) ภาครัฐ

5) หน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

และองค์กรภาคเอกชน

6) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและ

องค์กรภาครัฐ

ซึ่งบุคคลตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น ล้วนมี
ส่วนสำคัญในการดูแล ป้องกัน รักษาทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การใช้พลังงานในระบบต่างๆ ของอาคาร ประเภทโรงแรม

ตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการ
อนุรักษ์ พลังงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 มีสาระสำคัญ
ในการกำหนดให้มีการอนุรักษ์พลังงานและสนับสนุน
การอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมาย จากนั้นได้มีพระราช
บัญญัติกำหนดอาคารควบคุม และมีการตรากฎ
กระทรวงกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการ
จัดการพลังงานในโรงงานควบคุมและอาคารควบคุม
โดยกำหนดให้อาคารควบคุมประเภทโรงแรมตามพระ
ราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ต้องสำรวจและจัดทำ
รายงานการใช้พลังงาน ประสิทธิภาพการใช้พลังงาน
และศักยภาพการอนุรักษ์พลังงาน เพื่อกำหนดแผนและ
เป้าหมายการอนุรักษ์พลังงาน ซึ่งโรงแรมจัดเป็นธุรกิจ
ให้บริการที่พักที่เปิดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อ
อำนวยความสะดวกสบายแก่ผู้เข้าพัก จึงทำให้มีการใช้
พลังงานไฟฟ้าอย่างเต็มที่ โดยส่วนใหญ่ พบว่า โรงแรม
มีการใช้พลังงานไฟฟ้าเพื่อการปรับอากาศ เพื่อการ
ส่องสว่าง และเพื่อเครื่องกลและอุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับ
สนับสนุนการดำเนินกิจการของโรงแรม โดยปริมาณ
การใช้พลังงานไฟฟ้ามาตรฐานจะมากหรือน้อยนั้นขึ้น
อยู่กับ จำนวนอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ใช้ในแต่ละแผนกการ
ดำเนินงานของแต่ละโรงแรมรวมทั้งชั่วโมงการใช้งาน

ต่อปีเป็นปัจจัยหลัก (ณัฐภาส รัศมีมานนท์ และสุภาวดี รัตนมาศ, 2558)

จากการศึกษาของณัฐภาส รัศมีมานนท์ และสุภาวดี รัตนมาศ (2558) ที่ศึกษาลักษณะการใช้พลังงานไฟฟ้าเพื่อการอนุรักษ์พลังงานสำหรับโรงแรมพักตากอากาศริมทะเลจังหวัดชลบุรี พบว่า โรงแรมมีปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าเพื่อการปรับอากาศและส่องสว่างสำหรับห้องพักมากที่สุด การใช้พลังงานไฟฟ้าเพื่อการส่องสว่างน้อยที่สุด ส่วนโรงแรมที่มีพื้นที่ใช้สอยมากที่สุด จะใช้พลังงานไฟฟ้าเพื่อเครื่องกลและอุปกรณ์ไฟฟ้ามากที่สุด โดยเป็นการใช้พลังงานไฟฟ้าในอุปกรณ์ตู้แช่มากที่สุด รองลงมาคืออุปกรณ์ปั๊ม และอุปกรณ์ครัว ตามลำดับ จึงกล่าวได้ว่า หากโรงแรมมีจำนวนนักท่องเที่ยวหรือผู้เข้าพักเป็นจำนวนมากก็จะทำให้ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น โรงแรมจึงควรสำรวจและจัดทำรายงานการใช้พลังงานเพื่อกำหนดแผนและเป้าหมายการอนุรักษ์พลังงาน

จากความต้องการใช้พลังงานในโรงแรมที่เพิ่มมากขึ้น การใช้ระบบที่ทันสมัยในการติดตั้งเครื่องปรับอากาศภายในโรงแรมและห้องพักและการเปลี่ยนจากหลอดไฟธรรมดาเป็นหลอดไฟ LED การเข้าร่วมโครงการการใช้พลังงานชนิดอื่นแทนการใช้ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (A Carbon-Offset Program) เช่น โครงการปลูกป่าในประเทศอินโดนีเซียและประเทศออสเตรเลีย โครงการพลังงานลมในประเทศอินเดียและประเทศจีน และโครงการใช้พลังงานชีวมวลในประเทศไทย สามารถช่วยประหยัดพลังงาน ลดมลพิษ และช่วยลดภาวะโลกร้อน (พิชญ์ กรกฎจรินทร์, 2559)

วิธีการประหยัดไฟฟ้าในที่พักรหรือในโรงแรมนั้น นักท่องเที่ยวหรือผู้เข้าพักสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

- 1) การใช้แสงธรรมชาติ ให้แสงสว่างเพื่อลดการใช้ไฟฟ้าแสงสว่างโดยไม่จำเป็น
- 2) ลดการเปิดไฟ เครื่องปรับอากาศเมื่อไม่มีคนอยู่
- 3) ไม่เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้

4) ปิดโทรทัศน์ทุกครั้งโดยไม่ใช้รีโมทปิด ลดการสูญเสียพลังงานในโหมดสแตนด์บาย ด้วยการดึงปลั๊กออกหรือใช้ปลั๊กเสียบพ่วงที่ตัดไฟด้วยตัวเอง

5) ดึงปลั๊กก้าน้ำไฟฟ้าออกทันทีเมื่อน้ำเดือดไม่นำของร้อนเข้าแช่ตู้เย็น

การลดหรือเลิกพฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าอย่างสิ้นเปลืองด้วยการปิดทีวี คอมพิวเตอร์ และเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ เมื่อไม่ได้ใช้งาน จะช่วยลดคาร์บอนไดออกไซด์ได้นับ 1 พันปอนด์ต่อปี (ณัฐภาส รัศมีมานนท์ และสุภาวดี รัตนมาศ, 2558)

การใช้น้ำในธุรกิจโรงแรม

ธุรกิจโรงแรมมีการใช้น้ำเพื่อการบริการเป็นจำนวนมาก น้ำที่ใช้ในการอุปโภคบริโภคของโรงแรมส่วนใหญ่ใช้สำหรับห้องพัก แผนกครัว และในครัว เนื่องจากต้องใช้ในการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ให้บริการโรงแรม รวมถึงพนักงานในโรงแรมด้วย ส่งผลให้ปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นนั้นมีปริมาณที่มาก

จากกรณีศึกษาการใช้น้ำของโรงแรมในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 8 แห่ง ของเดชา ศรีตุกา (2556) พบว่า พื้นที่ที่โรงแรมมีการใช้น้ำสูง ได้แก่ ห้องพัก ห้องครัวห้องอาหาร และสระว่ายน้ำ การใช้น้ำของโรงแรม 8 แห่งแตกต่างกันตามลักษณะ เช่น ขนาดรูปแบบบริหารจัดการ แหล่งน้ำใช้ระดับการให้บริการ และแนวปฏิบัติการใช้ น้ำ การประเมินแนวปฏิบัติการใช้ น้ำใช้เกณฑ์การวัดมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมในโรงแรมของ Ecotel พบว่า โรงแรมขนาดกลางส่วนใหญ่มีแนวปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ แนวทางปฏิบัติที่ควรปรับปรุงในทุกโรงแรมแสดงตามลำดับพื้นที่คือ พื้นที่สระว่ายน้ำ ห้องพักแขก ห้องครัวห้องอาหาร หมวดรายการที่ควรปรับปรุงสูงสุดคืออุปกรณ์และสุขภัณฑ์ ควรเป็นประเภทประหยัดน้ำ การกำหนดหลักปฏิบัติงานของพนักงานในพื้นที่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของแขกในการประหยัดน้ำ การบำรุงรักษาและการฝึกอบรมเพื่อสร้างความตระหนักรู้แก่พนักงาน

การจัดการน้ำในโรงแรมให้เกิดประสิทธิภาพ
สามารถทำได้ดังนี้ (วันวิสา วลัยดาว, 2552)

1) การเลือกใช้ผงซักฟอกและเครื่องซัก
ผ้าที่ช่วยในการประหยัดน้ำ

2) การเลือกใช้หัวฝักบัวที่มีประสิทธิภาพ
โดยหัวฝักบัวที่มีประสิทธิภาพจะใช้น้ำเพียง 10 ลิตรต่อ
นาทีเท่านั้น

3) การเลือกใช้โถสุขภัณฑ์ที่มีการ
ประหยัดน้ำโดยใช้น้ำเพียงครั้งละ 6 ลิตร ซึ่งการใช้
โถสุขภัณฑ์ประเภทนี้จะประหยัดน้ำได้ถึง 83,000 ลิตร
ต่อปี

4) การเลือกใช้หัวก๊อกที่มีการเติมฟอง
อากาศเพื่อปล่อยน้ำที่ฟองละเอียดซึ่งจะมีการทำงาน
ดีกว่า ประหยัดน้ำได้มากกว่าและจำกัดการไหลของน้ำ
ให้เหลือเพียงนาฬิกะ 6-10 ลิตร

5) ควรตรวจสอบรอยรั่วของโถสุขภัณฑ์และ
ก๊อกน้ำอย่างสม่ำเสมอเพื่อซ่อมแซมรอยรั่วเหล่านั้น

สำหรับวิธีการประหยัดน้ำที่นักท่องเที่ยว
หรือผู้เข้าพักสามารถทำได้ มีดังนี้

1) ไม่เปิดน้ำทิ้งไว้ขณะแปรงฟันหรือ
โกนหนวด แต่ควรใช้แก้วน้ำหรือขันรองน้ำไว้แทน

2) ปิดฝักบัวทุกครั้งขณะถูสบู่หรือสระผม

3) ไม่กดชักโครกบ่อยเกินไปเพราะโดย
เฉลี่ยการกดชักโครกแต่ละครั้งใช้ปริมาณน้ำถึง 7 ลิตร

4) อาบน้ำโดยใช้ฝักบัวแทนการนอน
แช่ในอ่างอาบน้ำ

5) ใช้สบู่เหลวแทนสบู่ก้อนเวลาล้างมือ
เพราะใช้น้ำน้อยกว่า

6) ไม่เปิดน้ำล้างเพื่อละลายอาหาร
แช่แข็ง และไม่เปิดน้ำไหลผ่านฝักและผลไม้เมื่อต้องการ
ล้างผักผลไม้

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ภายใน
โรงแรม ที่พัก หรือในกิจกรรมประจำวันจะช่วยลด
ปัญหาการขาดแคลนน้ำและเป็นการช่วยกันอนุรักษ์
ทรัพยากรน้ำให้มีไว้ใช้ได้ยาวนานไม่ขาดแคลน

การจัดการสิ่งปฏิกูล (ของเสีย) ในโรงแรม

การดำเนินงานของสถานประกอบการ
ประเภทโรงแรมสร้างผลกระทบในเรื่องของขยะและ
สิ่งปฏิกูล เมื่อลูกค้าเข้ามาใช้บริการจำนวนมาก การใช้
สินค้าและบริการก็มากตามไปด้วย ทำให้เกิดขยะและ
สิ่งปฏิกูลเพิ่มขึ้น เจนจิรา คุ่มเมือง (2558) กล่าวว่า การ
จัดการขยะควรยึดหลัก 5 R ได้แก่ การผลิตเพื่อนำกลับ
มาใช้ใหม่ (Recycle) การนำกลับมาใช้ซ้ำ (Reuse) การ
ซ่อมแซมให้กลับมาใช้ได้อีก (Repair) การลดการใช้
สิ่งที่เกิดผลเสียกับสิ่งแวดล้อม (Reduce) และ การเลิก
ใช้สารที่เป็นอันตรายกับสิ่งแวดล้อม (Reject)

จากกรณีศึกษาการจัดการสิ่งแวดล้อมของ
โรงแรมในจังหวัดกระบี่ของวันวิสา วลัยดาว (2552)
พบว่า พนักงานโรงแรมยังขาดความรู้ด้านการจัดการ
สิ่งแวดล้อม โรงแรมขาดอุปกรณ์และบุคลากรในการ
จัดการสิ่งแวดล้อม ขาดความร่วมมือในการจัดการและ
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจากพนักงานและผู้ให้บริการ
อีกทั้ง ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารของโรงแรมและ
จากภาครัฐที่เกี่ยวข้อง การคมนาคมขนส่งขยะเพื่อ
กำจัดไม่สะดวก

ปัญหาการเกิดขยะมูลฝอย ที่พบมากคือ
ประชาชนไม่มีการคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง
ไม่นำถุงขยะมูลฝอยไปวางไว้ที่จุดรวมขยะมูลฝอย
ซึ่งยากต่อการเก็บขยะมูลฝอย ทำให้เป็นการระงับ
เก็บขน ขยะมูลฝอยที่นำมากำจัดไม่มีการคัดแยกก่อน
นำมาทิ้ง เป็นสาเหตุให้บ่อฝังกลบขยะมูลฝอยเต็มอย่าง
รวดเร็ว

ด้วยเหตุนี้ โรงแรมและผู้ให้บริการจึงควร
มีการจัดการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ด้วยหลักการการ
จัดการขยะ 5 R ซึ่งจะช่วยลดขยะที่จะต้องนำไปกำจัด
น้อยลง ลดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ การขนถ่ายและการ
ทิ้งขยะมูลฝอย เพราะขยะบางอย่าง เช่น ขวดแก้ว
กระดาศ หรือพลาสติก จะถูกนำกลับไปรีไซเคิล
ถือเป็นการช่วยลดสถานะโลกร้อนได้อีกทางหนึ่ง

วิธีการจัดการขยะในที่พักหรือในโรงแรมนั้น นักท่องเที่ยวหรือผู้เข้าพักสามารถทำได้หลายวิธี ดังนี้

1) หลีกเลี่ยงการใช้โฟมเพราะย่อยสลายยาก

2) เลือกใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก

3) ควบคุมปริมาณการใช้ถุงพลาสติก เพราะถุงพลาสติกไม่สามารถย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ และการเผากำจัดในเตาเผาขยะอย่างถูกวิธี ต้องใช้พลังงานจำนวนมาก ซึ่งทำให้มีก๊าซเรือนกระจกเพิ่มในบรรยากาศ

4) เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ซื้อเดิมใหม่ได้

5) เลือกซื้อสินค้าที่มีหีบห่อน้อย ๆ เพื่อช่วยลดปริมาณขยะจากหีบห่อของบรรจุภัณฑ์ที่จะต้องนำไปกำจัด

6) พกกระติกน้ำไว้ใช้แทนแก้วน้ำพลาสติก

โรงแรมสีเขียว (Green Leaf Hotel)

แนวคิด“สีเขียว” หรือแนวคิดเพื่อสิ่งแวดล้อม เป็นแนวคิดได้รับความสนใจจากคนทั่วโลกดังสามารถสังเกตได้จากการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์สีเขียวในตลาดมากขึ้น เช่น ผักปลอดสารพิษ เครื่องใช้ไฟฟ้า ประหยัดไฟเบอร์ห้า รถยนต์ไฮบริด และโรงแรมสีเขียว (โสธรธ ปุ่นสุวรรณ, ธนาญ ภูววิทยธร, และนิตย์ หทัยสรวงศ์ สุขศรี, 2561) ประเทศไทยมีการก่อตั้งมูลนิธิใบไม้สีเขียว (Green Leaf Foundation) ขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2541 เป็นหน่วยงานที่มีชื่อเสียงทางด้านการสนับสนุนธุรกิจที่พักแรมในการอนุรักษ์และดูแลสิ่งแวดล้อมที่เป็นในประเทศไทย มีวิสัยทัศน์ด้านการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรม ซึ่งประกอบด้วย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สมาคมโรงแรมไทย โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติประจำภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก สำนักงานการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สมาคมพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการประสานครหลวง

โครงการที่มูลนิธิใบไม้เขียวดำเนินการเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการใช้พลังงานและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมนี้ คือ โครงการใบไม้เขียว ซึ่งอยู่ในความดูแลของคณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรมสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว หรือ คสสท. ซึ่งได้จัดทำแบบประเมินการรักษาสิ่งแวดล้อมในการดำเนินงานของโรงแรมไว้ให้โรงแรมตรวจสอบการปฏิบัติงานของตน

โรงแรมสีเขียวหรือใบไม้สีเขียว (Green Leaf Hotel) มีแนวคิดหลักคือ รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวางมาตรฐานทางด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม พัฒนาประสิทธิภาพในการใช้พลังงาน และคุณภาพสิ่งแวดล้อมของธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจที่พักแรม และได้จัดอันดับโรงแรมต่างๆ เพื่อมอบเกียรติบัตรใบไม้สีเขียว (The Green Leaf Certificate) ตั้งแต่ 1 – 5 ใบ ตามลำดับ โดยเกียรติบัตรใบไม้สีเขียวมีอายุ 2 ปี นับตั้งแต่วันที่ระบุในเกียรติบัตรใบไม้สีเขียว ซึ่งแนวทางในการตรวจสอบพัฒนาการและความก้าวหน้าในการให้บริการของสถานประกอบการ ตามมาตรฐานของเกียรติบัตรใบไม้เขียวประกอบด้วยหมวดต่างๆ (หงสกุล เมสนุกุล, 2555)

สำหรับการปรับใช้มาตรฐานของโรงแรมใบไม้สีเขียว ในปัจจุบันมีธุรกิจโรงแรมเข้าร่วมโครงการมากกว่า 1,000 แห่งทั่วประเทศไทย มีการนำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ได้ตามมาตรฐานโรงแรมสีเขียวมาใช้อย่างแพร่หลายและมีจุดเด่นในลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละสถานที่ (หงสกุล เมสนุกุล, 2555)

หงสกุล เมสนุกุล (2555) ได้ศึกษาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานโรงแรมสีเขียวของซิกเซ้นส์ ไฮอเวย์ เกษะยาวน้อย (Six Senses Hideaway) ธุรกิจที่พักแบบรีสอร์ต พบว่า Six Senses Hideaway มีการจัดการที่พักสีเขียวที่เป็นการใส่ใจในเรื่องของธรรมชาติ โดยมีนโยบายทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ระบุไว้อย่างชัดเจน มีความเอาใจใส่ต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งครอบคลุมไปถึงระบบนิเวศ สังคม และ

วัฒนธรรมบนเกาะยวน้อย เสริมสร้างให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างรีสอร์ทกับคนในชุมชนและก่อให้เกิดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน มีกระบวนการจัดการขยะโดยใช้ทั้งการใช้ซ้ำ (Reuse) ลดการใช้ (Reduce) และนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) (3Rs)

จากการศึกษาของ ปิยะดา วิธะรวงศกร และอุษณีย์ ทิมสูงเนิน (2558) ทำการประเมินการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการประเภทโรงแรมในเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า สถานประกอบการประเภทโรงแรมในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัดที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงแรมสีเขียวส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มโรงแรมขนาดใหญ่ซึ่งจัดอยู่ในระดับ Gold Class ถึงร้อยละ 77.8 รองลงมาอยู่ในระดับ Bronze Class และ Silver Class คิดเป็นร้อยละ 22.2 และ 19.5 ตามลำดับ โดยปัจจัยที่กลุ่มโรงแรมขนาดใหญ่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากที่สุด คือ ด้านการจัดการน้ำ ด้านสาธารณสุขและการส่งเสริมสุขภาพ สำหรับโรงแรมที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงแรมสีเขียวส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มโรงแรมขนาดเล็กและขนาดกลาง โดยปัจจัยที่ต้องปรับปรุงเพื่อยกระดับให้อยู่ในมาตรฐานโรงแรมสีเขียวจะเป็นเรื่องของการจัดการที่มีบริการและระบบสื่อสารต่าง ๆ มากที่สุด รองลงมาจะเป็นเรื่องการป้องกันและการจับอัคคีภัย การจัดภูมิทัศน์ของพื้นที่ และการขาดการมีส่วนร่วมเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนในการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของท้องถิ่น

กรณีศึกษารูปแบบกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงแรมในเขตอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ของระชนานท์ ทวีผล (2558) พบว่า โรงแรมอินเตอร์คอนติเนนทัล รีสอร์ท หัวหิน โรงแรมไฮแอท รีเจนซี่ หัวหิน โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์บีช รีสอร์ทแอนด์วิลล่า หัวหิน และโรงแรมดุสิตธานีหัวหิน มีนโยบายในการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในโรงแรม เช่น การเปลี่ยนหลอดไฟเป็นหลอดประหยัดพลังงาน การใช้

เครื่องใช้ไฟฟ้าเบอร์ 5 การใช้ระบบเซ็นเซอร์ตรวจจับการเคลื่อนไหว นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการปลูกป่าปลูกต้นไม้ภายในพื้นที่ของอำเภอหัวหิน ทำความสะอาดชายหาดหน้าโรงแรมของตนเองและในพื้นที่ใกล้เคียงโดยรอบ สำหรับกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่แขกของโรงแรมได้มีส่วนร่วม ได้แก่ การไม่เปลี่ยนผ้าภายในห้องพัก และใช้ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การลดใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกทุกชนิดเพื่อลดปริมาณขยะ โดยการใช้บรรจุภัณฑ์และวัสดุทางธรรมชาติที่ย่อยสลายได้ง่าย มีการจัดการดูแลสวัสดิการของพนักงานในรูปแบบต่างๆ ทั้งในเรื่องของกิจกรรมที่ได้รับความร่วมมือจากพนักงานโดยตรง สนับสนุนผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นและใส่ใจท้องถิ่นโดยไม่สร้างมลภาวะ

อาจกล่าวได้ว่า การเลือกใช้บริการโรงแรมใบไม้สีเขียว มาตรฐานผลิตภัณฑ์คุณภาพ ที่มีสัญลักษณ์สิ่งแวดล้อม เช่น มีมาตรการประหยัดน้ำ ประหยัดพลังงาน และมีระบบจัดการของเสีย เป็นการช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้เช่นกัน โดยนักท่องเที่ยวสามารถเลือกใช้บริการโรงแรมสีเขียวได้โดยสังเกตจากสัญลักษณ์ Green Leaf หรือสัญลักษณ์รูปใบไม้สีเขียว ซึ่งมีเฉพาะโรงแรมสมาชิกในโครงการเท่านั้นที่มีสิทธิ์ในการใช้สัญลักษณ์ดังกล่าว (ละออง รังสิมันตุชาติ และ วิชชุดา มาชู, 2558)

สรุป

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ทั่วโลกมีความวิตกกังวลต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น กิจกรรมการท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการปล่อยสารพิษ ขยะมูลฝอย และน้ำเสียที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมได้ทวีความรุนแรงขึ้น ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้ผู้บริโภค จึงหันมาตระหนักถึงการดูแลสิ่งแวดล้อมมากขึ้น มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แนวความคิดทางด้านการบริโภค

เปลี่ยนไปเป็นกระแส (Trend) ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้น จนทำให้เกิดความภูมิใจและเต็มใจที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมส่งผลไปถึงพฤติกรรมบริโภคที่ “อยาก” เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยดูแลสิ่งแวดล้อมเพื่อให้โลกเป็นที่อยู่อาศัยที่น่าอยู่มากขึ้น ทั้งเพื่อตัวเองและเพื่อคนรุ่นหลังนั่นเอง (หงสกุล เมสนุกุล, 2555)

วิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขณะท่องเที่ยวและเข้าพักในโรงแรม เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวหรือผู้เข้าพักในโรงแรมทำได้ไม่ยาก มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในครัวเรือนหรือในชีวิตประจำวัน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการประหยัดพลังงานไฟฟ้าโดยการปิดโทรทัศน์คอมพิวเตอร์และเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ เมื่อไม่ได้ใช้งาน การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้น้ำ และการจัดการสิ่งปฏิกูลของเสียโดยยึดหลัก 5 R หรือการเลือกใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก สามารถช่วยลดผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

ในส่วนของผู้ประกอบการควรมีการสำรวจและจัดทำรายงานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดแผนและเป้าหมายการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของโรงแรม นำระบบและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการช่วยประหยัดพลังงานและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ยิ่งไปกว่านั้น การสร้างความตระหนักถึงปัญหาและวิกฤตการณ์สิ่งแวดล้อมที่ทุกคนกำลังเผชิญ การเน้นการมีส่วนร่วมของพนักงาน นักท่องเที่ยวและผู้เข้าพักในโรงแรม และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมต่ออาศัยความร่วมมือและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน ลูกค้า และนักท่องเที่ยว เพื่อช่วยกันป้องกันและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญชนก สุวรรณพงศ์. (2559). การพัฒนาคุณภาพการบริการของโรงแรมในอำเภอเมืองจังหวัดภูเก็ต เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มความสนใจพิเศษ. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- จันทนา อินทปัญญา. (2548). การจัดการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน. วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม, 1(1), 1-20.
- จำลอง โพธิ์บุญ. (2550). การบริหารโครงการสิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ทิพนตรการพิมพ์.
- เจนจิรา คุ่มเมือง. (2558). นโยบายการจัดการการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานของโรงแรมในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนกเนตร วิไชโย. (2551). คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานโรงแรมในจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ซัชพล ทรงสุนทรวงศ์. (2560). การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว. ค้นเมื่อ ตุลาคม 20, 2561, จาก <http://lib.dtc.ac.th/article/tourism/0017.pdf>.
- ณัฐภาส รัศมีมานนท์ และสุภาวดี รัตนมาศ. (2558). การศึกษาลักษณะการใช้พลังงานไฟฟ้าเพื่อการอนุรักษ์พลังงานสำหรับโรงแรมพักตากอากาศริมทะเลจังหวัดชลบุรี. วารสารวิจัยและสาระสถาปัตยกรรม/การผังเมือง, 12(1), 59-78.

- เดชา ศรีดูกา. (2556). **การใช้น้ำของโรงแรม กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต**. ปรินญาวิทยาสาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ณรงค์สุข ศรีธนาอนันต์. (2550). **การโรงแรมเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- นภวรรณ ฐานะกาญจน์ พงษ์เขียว และจิราภรณ์ เทียมพันธ์พงศ์. (2561). **พฤติกรรมการรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของผู้มาเยือนอุทยานแห่งชาติปางสีดา**. Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทยสาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ, 11(1), 1707-1720.
- นิศศา ศิลปเสฐ. (2560). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และเพ็ญศิริ ศรีคำภา. (2557). **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: ธรรมสาร.
- ปรีชา คามาดี และสมพงษ์ อัครวิธิปัต. (2559). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มเยาวชนในจังหวัดชลบุรี**. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 7, 23 มิถุนายน 2559 มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่.
- ปิยะดา วชิระวงศกร และอุษณีย์ ทิมสูงเนิน. (2558). **การประเมินการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการประเภทโรงแรมในเขตภาคเหนือตอนล่าง**. วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม, 11(1), 98-113.
- พิชญากร กุญชรินทร์. (2559). **หลักการสืบประการในการทำธุรกิจโรงแรมอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม**. วารสารสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 9 (มกราคม-ธันวาคม), 358-374.
- ภูวดล บัวบางพลู. (2561). **แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี**. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 12(2) (พฤษภาคม - สิงหาคม), 91-101.
- ระชนนัท ทวีผล. (2558). **การให้ความหมายและรูปแบบกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงแรมในเขตอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**. วารสารการจัดการธุรกิจ, 4(1), 24-37.
- ละออง รังสิมันตุชาติ และวิชชุดา มาชู. (2558). **ผลกระทบการรับรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมต่อความพึงพอใจในงาน**. วารสารวิทยาการจัดการ, 2(1), 71-92.
- วันวิสา วัลย์ดาว. (2552). **การจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงแรมในจังหวัดกระบี่**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการสิ่งแวดล้อม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุกาญจน์ รัตนเลิศสุนทร. (2550). **หลักการจัดการสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- สุภาพร เสรีรัตน์. (2552). **ผลกระทบของกลยุทธ์การจัดการทรัพยากรมนุษย์และประสิทธิภาพการให้บริการที่มีผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจโรงแรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- โสธรธัส ปุณสุวรรณ, ธนายุ ภู่วิทยาธร, และนิตย หทัยวสีวงศ์ สุขศรี. (2561). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเต็มใจจ่ายสำหรับการใช้บริการโรงแรมสีเขียว. วารสารวิทยาการจัดการ, 5(2), 105-129.
- หงสกุล เมสนกุล. (2555). การศึกษาแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมของธุรกิจที่ปฏิบัติตามมาตรฐานโรงแรมใบไม้สีเขียวของซิกเซ็นส์ ไฮเวย์ เกะยาวน้อย จังหวัดภูเก็ต. การประชุมวิชาการแห่งชาติ ครั้งที่ 9 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน, 6 - 7 ธันวาคม 2555, 686-697.